VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVII. évfolyam, 8249. szám | Szerda, 1971. szeptember 29. | 4 oldal, 30 bani

A váltások hatékonyságának növelése a Victoria óragyárban

- Hogyan lehet 1.200.000 lejjel többet termelni?
- Az első lépéseket megtették
- A „szük keresztmetszetek" megszüntetésének két útja
- Közvetlen munkatermelékenység-növekedés — közvetett minőségjavulás

Az aradi Victoria óragyár munkaközössége ugy döntött, a tavalyinál nagyobb ezidei feladataikat is tulteljesitik, pontosabban 1 200 000 lejjel haladják meg a legfőbb, a globális termelésre vonatkozó mutatót.

De hogyan lehet 1 200 000 lejjel többet termelni, mint amennyivit a megnövekedett terv előir? Ez a kérdés foglalkoztatta a műszakiakat, a közgazdászokat és az élenjáró munkásokat egyaránt. A munkahelyek felülvizsgálása, a „szük keresztmetszetek" felkutatása, viták, vélemények mérlegelése alapján jutottak arra az elhatározásra, hogy az egyik közvetlen és közvetett eredményeket biztositó lehetőség a váltások hatékonyságának, a műszakok együttható jának a növelése. S a közös bölcsesség eredményeként ki is dolgozták ide vonatkozó belső akciótervüket, majd hozzáláttak annak gyakorlatba ültetéséhez.

A vállalat keretén belül — üzemosztályonként és műhelyenként is — más-más problémák adódnak, a folyamatos termelés biztositását szolgáló szinkronizálás bonyolult, sok-sok összetevőből álló feladat. Ezért van az, hogy — a meglévő alapkapacitás s az ehhez tervszerüsitett munkáslétszám szoros összefüggésében — egyes részlegeken egy, kettő vagy három váltásban dolgoznak, de még a részlegeken belül is, néhány munkahelyen más-más a helyzet. Igy például az I. számu gépi megmunkáló részlegen két váltásban dolgoznak (és a gépek kapacitását igy sem használják ki mindig teljes mértékben), mig az ugyanide tartozó fogaskerékmaró műhely már szük keresztmetszetnek számitott egy adott pillanatban. Ez abból adódott, hogy kezdettől fogva a hajtó fogaskerekeket csappal összeszerelt módon tervezték és gyártották. Az évek során a gépi ellátottság növelése lehetővé tette azt, hogy ezek közül egyes tipusokat mart fogaskerekekkel helyettesitsenek. Ez igen gazdaságosnak bizonyult. Igy alakult ki előbb a két, majd a közelmultban a három váltás ebben a műhelyben. Persze a szük keresztmetszetek felszámolásának két utja is van: 1). a müszakok számának, illetve hatékonyságának növelése (és ez megköveteli a létszam növelését is); 2). a munkatermelékenység növelése, uj müszaki eljárások bevezetésével, vagy más uton-módon. Nos, az óragyáriak az első utat választották, mégis — noha ellentmondásnak tünik — nem csak a termelés növekedett, hanem ezzel egyidőben a termelékenység is. Mert az igy gyártott fogaskerekek kétszerte gyorsabban készülnek s ezért kevesebb munkásra van szükség a részleges szereldében (ott, ahol a csapos összeszerelést végzik). És az sem elhanyagolandó, hogy az itt gyártott alkatrészek minősége, funkcionális biztonsága jóval meghaladja az előző tipusuakét. (Ma már a meghajtó fogaskerekek többsége igy készül).

De térjünk vissza az 1 200 000 lejes tulteljesitésre vonatkozó kötelezettségvállalásra. Kezdettől fogva megállapitottak, hogy az egyik alapüzemosztályon — az automata esztergarészlegen — müszaki fejlesztés, tehát uj automaták beszerzése és üzembe helyezése nélkül nem növelhető jelentősen a termelés és igy órából (konvencionális értékben) 5000-nél többet nem gyárthatnak terven felül év végéig. (Ez pedig nem biztositja a vállalt tulteljesitést). Ezzel szemben az 1. számu gépi megmunkáló műhelyben a meglévő két váltásban sem használják ki teljes egészében a rendelkezésükre álló kapacitást. Ezért elhatározták felettes szervük segitségével fél millió lejnyi kolaborálást végeznek az iparág más vállalatai számára. Akadt is igénylő: a kolozsvári Metalul Rosu üzem.

De mindkét esetben felmerült egy lényeges követelmény: a szakemberszükséglet. S ez év junius elejétől ez is megoldódott. A vállalat ugyanis — iskoláztatási terve alapján — a marós, esztergályos és órás szakmákban, szerződés alapján, fiatalokat küldött a minisztérium aradi szakmai iskolájába. Ezek a fiatalok junius elejétől a

SZABÓ JÁNOS

(Folytatása a II. oldalon)

Lendületes munkát a mezőkön!

Az állami mezőgazdasági vállalatok dolgozói, a gépesitők, a termelőszövetkezetek tagjai virradattól késő estig tevékenykednek. Aratják a napraforgót, törik a tengerit, szedik a zöldséget, a Hegyalján pedig szüretelik a szőlőt, gyümölcsöt. Az erőgépek és a szállitóeszközök vasárnap sem állnak tétlenül. A traktorok a talajelőkészitéssel, az utánfutók és kocsik a terményszállitással foglalkoznak. Nap mint nap számottevő területről kerül fedél alá a termés, s e földparcellákon traktorok tizei által vontatott ekék hasitják a barázdát, a tárcsásboronák pedig porhanyitják a magágyat.

Zajos a **székudvari** határ. A termelőszövetkezet tagjai a kései termények betakaritását végzik. Ugy szervezték meg a munkát, hogy a kukoricatöréssel, napraforgó szedéssel párhuzamosan haladjon a terület felszabaditása, a magágy előkészitése. A vezetők esténként a szövetkezet székhelyén rövid munkaülésre gyülnek össze, másnapi teendőikről tárgyalnak. Mig a vezetőtanács tagjai szervezési kérdésekkel, Tapoș Ștefan, a gazdaság főmérnöke a minőségi magágy biztositásával foglalkozik. Eddig több mint 150 tonna tengerit szállitottak górékba s két vagon napraforgót a gabonaátvevő központhoz. Előirányzataiknak eleget tesznek. Már elvetették a zöldtakarmányt és az árpát. Most, a gépi és emberi erőt a vetésre kerülő kenyérgabona területének felszabaditására, előkészitésére összpontositották.

A **paulisi gazdaságban** is teljében vannak az őszi munkálatok. A Ștef Gheorghe, Banc Gheorghe, Bărășet Maria által irányitott brigádok tagjainak szorgalmára vall, hogy már a buzával bevetendő terület 60 százalékáról betakaritották az őszieket. Miután befejezték az árpa magvainak földbe juttatását, az öt vetőgép teljes ütemben a buzát veti. Naponta 56—60 hektáron végeznek ezzel a munkával.

Az **ujaradi** szövetkezeti gazdaság határában szépen kikelt, zöldell a takarmányrozs, bükköny és árpa. Az erőgépek egy része még két-három napig a napraforgó aratásával foglalkozik, utána valamennyit az alapmüveletekhez, a magágy-előkészitéshez irányitják. Mintegy 240—250 szövetkezeti tag a kukoricát töri. Bő termést takaritanak be a földekről. A munkálatokat ugy szervezték, hogy az erőgépek előtt biztositsák a szabad területet. Idén 410 hektár kenyérgabonát vetnek. A buzával bevetendő területből 380 hektárról már biztonságba helyezték a termést. A korábbi érésü kukorica szárát silózva tárolták.

Racovițean Silviu főmérnök elismerően nyilatkozik Dimed Adamról, Olaru Ilieről és a többi traktorosról, valamennyi szövetkezeti tagról.

— Nem ismerik a fáradtságot. Mindannyian hajnaltól késő estig dolgoznak, a gépesitők nyujtott müszakban is. Ennek tudható be, hogy a kenyérgabona területének kétharmadát felszántottuk, több mint felét pedig többszöri tárcázással vetésre előkészitettük. A napraforgó betakaritása után megkétszerezzük napi ütemtervünket. Az ott dolgozó traktorok eddig nem tudtak a magágy előkészitésnél tevékenykedni. Elhatároztuk, hogy ha az idő is engedi, október 20. előtt földbe juttatjuk a kalászosok magvait — magyarázta a főmérnök.

Az elkövetkezendő napokban időváltozásra számithatunk. Szükségessé válik, hogy a termelőszövetkezetek földjeiről mielőbb raktárba kerüljenek az ősziek. Ezzel párhuzamosan minden munkára alkalmas órát a legésszerübben kell felhasználni azért, hogy a mag ne álljon zsákban, hanem optimális időben talajba kerüljön.

SZ. GY.

Butorgyári pillanatkép.
(KELEN FERENC felvétele)

Lapunk tartalmából

- Lányoknak, asszonyoknak
- SPORT — II. oldal
- Hétmérföldes csizmákkal — III. oldal

Az év eleji gyakorlat öröme

Hazafias nevelés: munkával — munkaszeretetre

Már két hete tanitunk, de ez még csak olyan bemelegitésféle. A diákok fele kint dolgozik a mezőkön: paradicsomot, zöldséget s hagymát szednek minden délelőtt. S ez már amolyan hagyományféle évek óta. Ime, uj iskolai emlékkör van kialakulóban. S ahogy az éveket idézem, ugy vonulnak fel a verőfényes őszi napok, melyeknek során megismertük a termésbetakaritás minden örömét a kukoricaszedéstől a szüretig. A tavaly csak öt vagon export zöldbabot szedtek le diákjaink s a munka értéke nyomán televizióval és hangszerekkel gazdagodott az iskolai KISZ-szervezet leltára. Máskor daloló diákhaddal, szemergő esőben tértünk meg a kukoricaföldekről. Szedtünk már paprikát, hagymát, paradicsomot, vinetát, sárgarépát, retket, uborkát, káposztát s meg felsorolni is sok, mi minden egyvebet. S ebben a gazdag választékban a botanikai ismeretek konkretizálásán kivül is van valami rendkivül fontos ismeretszerzési alkalom. **A munkára való nevelés alkotó elemeire gondolok és a szocialista mezőgazdaság nagyüzemi munkaszervezésének megismerésére.** Kell-e nagyszerübb alkalom a nemzetgazdasági problémák, az áruelhelyezés, felhasználás sokoldalu lehetőségeinek megismerésére? Kell-e gyakorlatibb és konkrétabb példamutatás az élelmiszeripari, bel- és külkereskedelmi problémák sokrétüségének szemléltetésére? Csak egynéhány a sok lehetőség közül, mely az őszi diákmunkabrigádok didaktikai hasznosságára utal.

☆ ☆ ☆

Diákjaink nyaranta százasokat keresnek egyéni munkájukkal. S az ifjuság egészséges tudatára vall, hogy ez az érték többnyire hasznos befektetésben konkretizálódik. Ez is a szocialista tudat kialakitásának kézzelfogható bizonyitéka.

Az év eleji őszi munka azonban ennél sokkal többre kötelez. Többre, mert az egyéni hozzáállástól függetlenül erősiti a közösségi szellemet. Még az itt-ott fogyatékos szervezési formák mellett is egyre határozottabban van kialakulóban az egészséges brigádszellem: osztályközösségek közös munkájának anyagilag felmérhető értéke, melynek nevelő hatása viszont felmérhetetlen.

A 3-as számu Liceum II. és III. éves tanulói négy brigádban

KOVÁCH GÉZA

(Folytatása a II. oldalon)

A hallgatás varázsa

— Megmondaná, mitől félt az az esztergályos? Egyáltalán, mit veszithet egy munkás a birálaton? — szakitotta félbe a vita vezetője az egyik felszólalót, aki a birálatról, az egészséges üzemi közhangulat szükségességéről beszélt.

Hirtelen csend lett. Mindenki maga kereste a választ.

— Valljuk be, a vezető kellemetlenkedhet annak, aki nyiltan megbirálja, elvégre van elég lehetősége a visszavágásra. Hogy mást ne mondjak, beleszólhat abba, hogy az illető magasabb bérezési osztályba kerüljön-e vagy sem, vagy abba, hogy milyen munkát kapjon — válaszolt a megkérdezett.

A kis intermezzó egyre bővült s ez érthető: a birálat közérdekü kérdés. Nem a birálatról, de a hallgatásról szeretnék beszélni. A hallgatás varázsa sokunkat megejthet. A tévesztmék, az elmult társadalmakból örököltt beidegződések még ott huzódnak valahol tudatunk mélyén, visszavonulnak egy-egy banalitásba, mint amilyen például ez is: hallgatni arany. Az ősök szomoru tapasztalata, a feltétlen engedelmesség, még kisért. Pedig a hasonló áligazságok ideje régen lejárt. Képmutatás lenne azt állitani, hogy ma, mindig és mindenki — vezető és beosztott — helyesen viszonyul a birálathoz. Vannak még olyanok, akik ebben személyes támadást látnak és ugy is reagálnak rá. Akadály lehet ez? Olyan akadály, amely képes gátat vetni a lelkiismeret parancsának? Hiszen mindannyian tudjuk, a termelési feladatokon, a különbözőképpen megfogalmazott szolgálati kötelezettségeken tul, van egy magasabb emberi követelmény, az épitès, a javitás követelménye. Ez pedig elválaszhatatlan az elvszerü, épitő birálattól. Ki kell törnünk a hallgatás langyos csábitásából, le kell számolnunk a magaféltő békülékenységgel, amely a másokkal szembeni engedékenységért megbocsájtást remél a saját hibáért, tévedésért. Olcsó alku ez, a hibák kölcsönös elnézésének alkuja. Többnyire ez az alkudozás, nem pedig az esetleges és ideiglenes hátrányok huzódnak meg a birálattól való tartózkodás mögött. Talán kissé kopott, de pontos kifejezéssel tudati csökevénynek nevezhetjük ezt a magatartást.

Pártunk gyakorlata sohasem értelmezte ugy a szocializmus épitését, mint csupán a termelőerők fejlesztését, mindig beleértette e nagy épitőmunkába a tudat átalakitását is. A birálat igénye és kötelezettsége szerves része a szocialista tudatnak. Olyan társadalomban elünk, amely az igazság és a méltányosság szilárd alapjaira épül. Olyan társadalomban, amely kiáll tagjaiért, amelyben sem a munkás, sem bárki más, végső fokon nem kerülhet hátrányos helyzetbe az elvszerü és épitő birálat gyakorlásáért, hiszen ez nem csupán mindannyiunk joga, de kötelessége is.

T. GY.

Székelyföldi barangolás

(Befejező rész)

Sóvidék

Van a világnak egy sarka, ahova megpihenni járok. Hosszan elnyujtott, furcsa háromszög, amely a Bucsintetőtől és a Kalondától a Mezőhavas lábáig nyulik, s lefelé a Kisküküllő mentén egészen Kibédig, ahol Marosvásárhely felé visz az ut. Sóvidék a neve ősidők óta, s szokásainál, az itt élő székelyek lelki alkatánál, természeti szépségeinél, és nem utolsó sorban, enyhe éghajlatánál fogva egyike a legérdekesebb tájegységeknek. Korond, Alsó és Felső Sófalva, Parajd, Szováta, Sóvárad, Kibéd. Mindegyik falu hires valamiről. Korond a gyönyörü népi kerámiáiról (melyik az a ház országszerte, ahol nincs a falon akár egy korondi bokály is?), és hires borvizéről. Sófalva táncáról, a „pörgettyüs csürdöngölőről", Parajd a sóbányáról és Szováta...

De itt álljunk meg egy kicsit. Szováta — a Sóvidék központja, a ma már várossá fejlődött egykori nagyközség, egyébként — világhirü fürdőhely. Fenyvesek és tölgyerdők övezte völgyben fekszik, s talaja több száz méter mélységben kősó. Én itt születtem. Igaz, nem is ez a fontos, de aki tudja, hogy mit jelent az otthonról hozott szó, az tán megérti ragaszkodásomat.

Szováta a só és a gyógyvizek fellegvára. Egy régi, kihunyt tüzhányó lábánál fekszik, a Görgényi havasok vulkánikus láncában, mely lassan, észrevétlenül belenyulik a Kisküküllő lágyhajlatu dombjaiba. A történelmi források bizonyitják, hogy itt már a rómaiak bányászták a sót és már akkor ismerték a sóstavak gyógyhatását. A sóbányák helyén vagy a só kiolvadásánál keletkező barlangok beomlása folytán jöttek létre a tavak, amelyeknek kiváló gyógyhatása ma már Ausztráliától Kanadáig csábitja ide az embereket. A **Vörös tó, Rigó tó, Fekete tó, Mogyorósi tó** és persze a legnagyobb és legszebb, a **Medve tó,** amely kiteritett medvebőrhöz hasonló alakjáért kapta a nevét. Területe 40 000 négyzetméter, 18 méter átlagos mélységü, a viz hőmérséklete 40—45 C fok. És itt, ezen a varázslatos szépségü tó partján, ahol hajdan csak kiváltságosok dőzsöltek az uri kaszinóban, ma nyaranta ötvenezer ember tölti pihenőszabadságát, illetve gyógyittatja magát. A székely fafaragást dicsérő kecses villákon tul pedig ma már tizezres város terpeszkedik, amely Maros megyének számszerint hatodik városa. A X. kongresszus irányelvei ragyogó távlatokat nyitottak itt is, mint bárhol a Székelyföldön.

Van egy falu...

Meghatottan és nem minden nosztalgiától mentesen érkezem Kibédre, „második" szülőfalumba, ahol tanitó nagyanyámék öreg fenyőfás háza vár. Csodálatos falu, nekem legalábbis az... De az volt Bartóknak is, hiszen **Dósa Lidi** néni, aki először énekelte a nagy zeneszerzőnek fonográfra a **Csillagok, csillagok**-at, itt élt Kibéden. És itt tanitott hajdanában **Ősz János** is, az első mesegyüjtőnk, akinek kibédi népmeséit nemrégiben adta ki ujból a Kriterion, s innen származott **Seprődi János,** Bartók és Kodály barátja, a nagy népdalgyüjtő és zeneszerző. A népdal és népköltészet fellegvára ez a falu. A kibédi székelyek furcsán ejtett szavait ma **Ráduly János,** helybeli magyar irodalomtanár gyüjti, s azt már nem lehet elhallgatni, hogy fáradhatatlan munkássága folytán ma 90-nél több eredeti kibédi népballada gyült csokorba, amely hamarosan napvilágot lát a Kriterion gondozásában, **Kusztos Endre,** neves szovátai grafikusművész illusztrációival.

A Bucsinból lezuduló Kisküküllő itt csendesül meg. Partja mentén terem a kibédi „vereshagyma". Amint az egyik part menti füzesből a mezőn szorgoskodó kibédieket figyelem, csak megvillan bennem Tamási Áron Ábeljének fenylő mondata: **„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne!"**

A székelység, amely valamikor a kényszerüség, a nélkülözés vándorbotjával árasztotta el a félvilágot, immár otthon van. A szomorufüz árnyékolta Kisküküllő-parton üldögélve elvonul előttem, mint valami pergő filmkocka, a mult: harc, bukás, nyomoruság. S a jelen: épités, épités, épités! Körösi Csoma Sándor, Orbán Balázs, Tamási Áron, s annyi sok kiváló székely kemény akarata beteljesedett. S ma, legyen hazája bármely sarkában épitője az uj életnek, méginkább füt minden székelyt a büszkeség hovatartozás.

BERECZKI KÁROLY

Magányos sószikla a Mezőhavason

Ifjúsági híradó

- Vasárnap a megyében több mint 3000 tanuló vett részt önkéntes munkával az mtsz-ekben, ámv-kben folyó betakaritási munkákban. Az aradi, borosjenői, pécskai, borossebesi, kisjenői, nagylaki, lippai stb. általános iskolások, szakiskolák és liceumok diákjai a kukorica- és napraforgótörésben, cukorrépa- és burgonyaszedésben segitettek.
- A mult héten tartották a textilszakmában dolgozó fiatalok számára kiirt szakmai verseny megyei döntőjét. A fonónők közül az első helyet Bumbea Maria szerezte meg (Aradi Textilüzemek 1. sz. egység), a szövőnők vetélkedőjében Lazăr Lucia (Aradi Textilüzemek 2. sz. egység) bizonyult legjobbnak. A két győztes az országos szakaszon képviseli megyénket.
- Szeptember 25-én megkezdődtek a megye iskoláiban a beszámoló- és választási KISZ-gyülések, amelyeken a KISZ-tagok megvitatják a politikai-ideológiai nevelő munka további feladatait.

TEGNAP MEGYÉNKBEN

Tegnap délután tartotta XIII. rendes ülésszakát az Arad Municipiumi Néptanács. A képviselők és meghivottak behatóan elemezték, miként biztositották a kereskedelmi szervezetek a lakosság őszi-téli közfogyasztási cikkekkel való ellátását. Az ülésszakon konkrét intézkedéseket fogadtak el a lakosság jobb ellátása céljából.

KÜLFÖLDÖN

Cornel Burtică, Románia Szocialista Köztársaság külkereskedelmi minisztere, aki részt vesz Teheránban a román—iráni vegyesbizottság munkálatain, megtekintette az Amir-Kabir völgyzáró gátat és a Mahi-Sara haltenyészetet. Ugyanaznap este Taher Ziai szenátor, az iráni kereskedelmi, ipari és bányaügyi kamara elnöke fogadást adott a román vendég tiszteletére.

Kedden a román külkereskedelmi miniszter Alexandru Boabă teheráni román nagykövet kiséretében megbeszéléseket folytatott Khodad Farmanfarmajannal, a tervbizottság elnökével.

Szeptember 28-án bezárult a 27. plovdivi nemzetközi vásár.

A román pavilon szép sikert aratott. A látogatók akárcsak az üzletemberek nagy érdeklődéssel tekintették meg az 1250 és 450 lóerős Diesel hidraulikus-mozdonyokat, a tehergépkocsikat és traktorokat, az Electronum külkereskedelmi vállalat termékeit, az aranyéremmel kitüntetett 125 Amperes hegesztő konvertert.

A Piatra Neamț-i színház vendégjátéka

A Fehér Szerecsen pantomim előadásban

Úgy tűnik, hogy a Piatra Neamț-i Ifjúsági Színház remek pantomim előadásokra képes. Ezt bizonyítja ION CREANGĂ ismert meséjének, a FEHÉR SZERECSEN-nek előadása is. Színpadra alkalmazta és rendezte ZOE ANGHEL STANCA. A nézőteret zsufolásig megtöltő gyereksereg másfél órán át egészen más előadást látott, mint amilyet Creangă meséi alapján elképzelt. De elfogadták a műfaj adta konvenciót, átélték a mese hőseinek viszontagságait és velük utaztak a mese varázslatos világába.

Creangă meséje ismert. Ezért csupán néhány szót szeretnék szólni az előadás koncepciójáról. Zoe Anghel Stanca kiváló színházi szakember, aki tisztában volt azzal, hogy pusztán a mese dialógusainak felhasználásával szegényes szövegkönyvet állíthatna össze. Ezért az előadást két síkon képzelte el. Az egyiken megjelenik a mesélő, aki napjaink embere. A másik, képzelethelyi síkon *mozognak a mese hősei. Néhány népi stílusban előadott dal a cselekmény* dramaiságát hangsúlyozza.

A *rendező és szcenográfus* (Vladimir Popov) érdeme, hogy kizárólag színházi eszközökkel vitte színpadra Creangă mesejét. Valamennyi szereplő él a színpadon, érzéseket, gondolatokat közvetít.

CONSTANTIN COJOCARU a Fehér Szerecsen szerepében kiváló alakítást nyújt. Minden cselekedetet — a Csupasz (ERONIM CRIȘAN) nehéz feladatainak végrehajtását, Vörös Császár birodalmában (CORNEL NICOARĂ) való viszontagságait — optimizmus hatja át, mely élénk, ritmikus mozgásban jut kifejezésre.

Néhány remekül megkomponált tömegjelenet pantomim hatása emlékezetes marad. A Fehér Szerecsen lovának kiválasztása, a Vörös Császár udvarában rendezett lakoma, valamint a befejező, lakodalmi jelenet tapsvihart váltott ki.

Sosem hittem volna, hogy a tizenkét félkör alakban elhelyezett díszletfal, valamint a gömbökkel dekorált színpadi mennyezet, ügyes fényhatásokkal, ilyen csodálatos mesevilágot teremthet.

Említést érdemel meg LUCIAN IONESCU szuggesztív kísérőzenéje és DIANEI IOAN ötletes kosztümterve. GHEORGHE CĂCIULEANU koreográfiája szerencsésen egészített ki egy olyan előadást, mely jogosan érdemelte ki a szakemberek és a közönség elismerését.

ENRIC ROȘCOVICI

LÁNYOKNAK, ASSZONYOKNAK

Ideges tisztviselőnő

SZINHELY: a municipiumi néptanács 5. számú szobája. Az iktató.

ELSŐ IDŐPONT: szerda délelőtt. Legalább ötvenen várakoztak a tágas előcsarnokban. A levegőben feszültség vibrált. Néhány perc mulva alkalmam nyílott megtudni az okát is. Ideges a tisztviselőnő. Nincs egy nyugodt szava. Ha kérdezik, kiabál; ha nem kérdezik, akkor is kiabál. A fejéhez kapkod. Már attól féltem, rosszul lesz... De nem, neki ez az állandó stílusa. Idegesítik az emberek. Minden idegesíti. Nem csoda, hogy a kint álldogálókra is átragad ez az idegesség. Különösen olyankor, ha jó órát meg is várakoztatja őket. Ennek oka sem titok: az iktató tisztviselőnője szervezetlenül dolgozik. Talán ezt akarja leplezni idegességével?!

MÁSODIK IDŐPONT: csütörtök délelőtt. Szinhely ugyanaz. A különbség csak annyi, hogy ezuttal kevesen várakoznak. A tisztviselőnő azonban most is ideges. Rámförmed: — Maga tegnap is itt volt hasonló ügyben. Miért nem intézte el ezt is?

— Elfelejtettem — a hangom bocsánatkérő. Ez azonban nem hatotta meg. Tovább dühöngött: — Különben is *ezzel* csak hétfőn, szerdán és pénteken foglalkozunk.

— Sehol sincs kiírva — kockáztattam meg a védekezést, mert így is volt. (Zárójelben jegyzem meg: kétperces munkáról volt szó, s ezért öt percig lamentált).

Úgy nézett rám, hogy majd elnyelt a tekintetével:

— Ha ilyesmit mond, tudja meg, akkor sem adom ki az igazolást, ha a feje tetejére áll.

— Azt hiszem, ön túlzottan ideges, fangoskodik, durva hangot használ. Tegnap is, csak éppen, hogy nekik nem ment. — Hangom élesebbre váltott. A mellettem állók egyetértően bólogattak.

A tisztviselőnő indulata mintha kissé lelohadt volna.

— Ha maga ülne a helyemben, még annyi ideig sem bírná, mint én.

Nem akartam tovább szaporítani a szót. Tudtam, úgyis hiába. Annyit azonban hadd kérdezzek meg itt és most Paul Silviától:

— Ha annyira nehezére esik, ha anynyira idegesítik az ügyes-bajos dolgaikat intéző emberek, miért választotta ezt a munkát?

Mit szólna Paul Silvia, ha vele bínnának így, amikor valamilyen ügyet fell hivatalos helyen akarna intézni? Vajon erre gondolt-e már ő és a hozzá hasonló megatartású tisztviselők?! Arra, hogy ők vannak a közönségért és nem fordítva!

(bălaj)

A lakosságnak nyujtott szolgáltatások bővítése a legtöbb esetben a dolgozó nők otthoni, második műszakjának megkönnyítését szolgálja.

A kisgyermekes családok gyakran panaszkodnak arról, hogy velük mostohábban bánnak, mert nagyszülők, hozzátartozók hiján nincs kire hagyni a gyermeket.

Felelősség

A Higiena szövetkezet karolta fel a gondjukat, hirdetésben adva az érdekeltek tudomására, hogy uj szolgáltatást vezet be, biztosítja a kisgyermekek gondozását a gondozónők lakásán.

Tosici Miodrag elnöktől részletesebb tájékoztatást szerettem volna kapni a városban eddigelé egyedülállónak mondható kezdeményezésről. „Korai még az irás, jelenleg a gondozás vállalására jelentkezett személyek körülményeinek ellenőrzésével foglalkozunk, csak azután adhatunk pontos tájékoztatást" — háritotta el.

A felelősség valóban a szövetkezeté, hiszen a szülőktől a gondozókhoz közvetiti a gyermekeket. Akárkire nem bizhatják az apróságokat.

Ne tekintsék hát bizalmatlankodásnak ezt a körültekintést a jelentkezők és az érdeklődők. A szövetkezet szigoru kötelessége ez. Kezdeményezése mindenképpen dicseretes, reméljük, nem huzódik el sokáig a beindítás időpontja sem.

cz. m.

Tortáskönyv

A napokban jelent meg a könyvesboltokban a bukaresti Ceres Könyvkiadó gondozásában Irina Dordea Torták című könyvének magyar nyelvű fordítása. A Kaleidoszkóp sorozat tizenharmadik darabja „célszerű, hasznos és tanulságos ötleteket" nyujt a háziasszonyoknak. Százötvennyolc különféle tortareceptet tartalmaz. Néhány fejezetcím: Pikáns előétel-torták, Diétás torták, Torták félkészítményekből, Ünnepi torták, Gyümölcsös torták. A szép kivitelű, hasznos könyvecske ára 5 lej. (j. b.)

Tájékoztató

Szerkesztette: BÁLAJ KATALIN

1971
Szeptember
29
Szerda

Napkelte 6.10, napnyugta 18.00 órakor. Az évből eltelt 262 nap, hátra van még 93.

filmek

DACIA: Napraforgó (9.30, 12, 15, 17.30, 20).

STUDIÓ: Támogassátok a seriffet (10, 12, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30).

MUREȘUL: Szent Lukács visszatérése (10, 12, 14, 16, 18, 20).

IEJUSAGI: A rejtély (11, 14, 16, 18, 20).

VICTORIA: A biztosító orvosa (15, 17, 19).

PROGRESUL (Ujarad): A varázsló (17, 19).

SOLIDARITATEA (Gáj): Tu-Hau asszony (17, 19).

CFR (Grádiste): Ne menj el" (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Csak a halott válaszol.
PÉCSKA: Imposztorok.
BOROSJENŐ: A monzai apáca.
KISJENŐ: Még a lovakat is...
SZENTANNA: Piroska története.
NAGYLAK: Olimpiai láng.
KÜRTÖS: Fantazmagóriák.
PANKOTA: Így jöttem.
VILÁGOS: A Saroyan testvérek.
BOROSSEBES: Távol, Nyugaton.
KÖRÖSBÖKÉNY: Viharos éjszaka.
VINGA: Az afrikai oroszlán.

televizió

Szerda, szeptember 29.

16.10 Labdarugás: Spartak Trnava — Bukaresti Dinamo — helyszini közvetítés Trnavából.
18.00 Vizipoló: Románia — Szovjetunio.
18.30 Nyelvészeti adás.
18.50 Vetélkedő.
19.10 Pronoexpressz huzás.
19.20 1001 este.
19.30 Híradó.
20.00 Tévé-anekdot.
20.40 Filmarchivum — Az Amberson család hanyatlása — országos bemutató.
22.15 A Föld körül — Kinai NK.
22.35 Örökszép dalok.
22.50 Híradó.

Ma délután 16.15 órai kezdettel rádióállomásaink hangképeket közvetitenek az I. müsoron a Spartak Trnava—Bukaresti Dinamo és az Austria Salzburg—Aradi UT mérkőzésről.

CEC-hír

A CEC Arad Megyei Igazgatóságánál tudtuk meg, hogy aki részt kiván venni a lakásépitési takarékbetétkönyvek IV. negyedévi huzásán, még ma és holnap válthat ki a CEC-fiókoknál ilyen betétkönyvet. Ismeretes, hogy a lakásépitési takarékkönyvek negyedévi sorsolásain jelentős pénzösszegeket lehet nyerni. De külön sajátos előnye az ilyen tipusu takarékbetétkönyveknek, hogy ha a negyedévi huzásokon nyert összegeket a szerencsés betétkönyv tulajdonosok letétbe helyezik, elsőbbséget élveznek a magántulajdonban épülő házak szerződtetésénél.

Hogyan történt?

Szeptember 27-én, a déli órákban halálos kimenetelü közlekedési baleset történt Aradon a Köztársaság utja és az Unirii utca sarkán. A 40. sorszámu villamos Ujarad felé indult ki a megállóból s az Unirii utca sarkán lévő gyalogátjárónál a vezető — Nicola Francisc — nem csökkentette a sebességet és előtörte a zebrán áthaladó Stoinescu Luminița Veronica 17 éves diáklányt. A milicia eddigi vizsgálatai azt mutatják, hogy a nagy sebesség miatt a vezető csak nehezen tudott fékezni és igy 30 méteren vonszolta magával a villamos a szerencsétlenül járt diáklányt. A villamosvezetőt őrizetbe vették, a vizsgálat tovább folyik.

időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, szeptember 29-én enyhén változó idő. Felhőátvonulások és kisebb eső lehetséges. Mérsékelt, majd kissé megélénkülő délnyugati, nyugati szél. A hőmérséklet állandósul. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 5—10, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 18—23 fok.

Várható időjárás szeptember 30-án és október 1-én: továbbra is változó, esőre hajló idő. A hőmérséklet csökken.

Néhány nappal ezelőtt, Drăgășani városnegyed lakóinak örömére, megnyilt a Cardoș utcában (Süvegtér) az uj zöldség- és gyümölcsárusító bodé. Bădai Angela, a bódé eladósitonője elmondotta, hogy az első napokban csak „félhivatalosan" működött az egység, kevés áruval, mert tanulmányozták a környék szükségleteit, igenyeit. Napról napra növelték az árumennyiséget, megkezdték a burgonya árusitását is. Igy szeptember 27-én már 4300 lej értékü áru fogyott el. A környék lakói remélik, hogy a bódét rendszeresen ellátják áruval. Elkelne például többféle és nagyobb mennyiségü gyümölcs.

Nyitott szemmel

Miért nincs virág?

Végigjártuk az aradi virágüzleteket, s ennek nyoman mindjárt meg is kérdezzük: Miért nem lehet a jelenleginél sokkal nagyobb választékban, szebb virágokat kapni? Arról is értesültünk — mégpedig az ICA alkalmazottainak félévi közgyülésén —, hogy a megoldás nem annyira a grádistei virágkertészeten, sokkal inkább az áruátvétel és eladás szervezési kérdésein mulik...

A könnyelműség ára

Tudor Georgeta még csak 22 éves, de dolgozni nem szeret. Még julius 15-én beutaltatta gyermekét a tîrgovistei kórházba, ő pedig elindult országos „körutra" — autóstoppal. Szeptember elsején Nagylakon tette ki egy személygépkocsi „jószivü" vezetője, aki idáig „furikázta". A fiatal nőt prostitucióért és csavargásért letartóztatták. A vizsgálat folyamatban van.

Rendelkezés vagy sem?!

A Poliklinika információját tárgyaztam. Két kérdésben kértem felvilágositást: 1. Reggel hány órakor kezdik osztani a számokat? 2. Adnak-e előre, a következő napra is számot vagy csak aznapra?

A válasz kizárt minden tévedést: a számokat naponta reggel 6.15 órától kezdik osztani és csak aznapra adnak.

Hogy miért irtam le mindezt a bevezetőben? Egyik nap idős bácsi, Somogyi István, kereste fel szerkesztőségünket. Elpanaszolta (s ez nemcsak első ilyen jellegü panasz): már harmadizben történt meg vele személyesen, hogy noha reggel 6 óra előtt ott volt a Poliklinikán, számért — a bőrgyógyászati osztályra akart menni — és harmadik-negyedikként került sorra, hol a 26-os, hol a 20-as számot kapta. A többit már „lefoglalták".

Vajon, mikor történt ez a „lefoglalás"? Éjszaka, mivel hogy előtte való nap, állitólag, nem adnak senkinek? Ezt kérdezte az idős ember és ezt kérdezzük mi is. Várjuk a választ.

Szeptember 27-én bezárt a Filatélia üzlet — leltár miatt. A bélyeggyüjtők tájékoztatására megérdeklődtük és közöljük, hogy a leltár mindössze néhány napig tart és legkésőbb október 1-én ujra megnyilik az üzlet.

Megyei labdarúgó-bajnokság

A Sebes nyerte a rangadót

Sebesi Crișana—Olimpia 2:0 (0:0). A csapatok erősen készültek a találkozóra. Az első félidőben mindkét együttes több gólhelyzetet hagyott ki. A második félidőben a sebesiek lelkesebben játszottak és Halja (50. p.), valamint Sucan (70. p.) goljaival megérdemelten győztek. A találkozó végig nagyon sportszerü volt. A mérkőzést Hőnig János kitünően vezette.

Kisiratosi Törekvés—Lippai Luptătorul 4:0 (1:0). A hazai csapat goljait Godó (22. p.), Bokor (52. p.), Tóth I. (61. p.) és Németh (81. p.) lőtték. Játékvezető Andrica Andrei.

Kürtösi Frontiera—Világosi Șiriana 3:0 (2:0). Gólszerzők: Pantea (21. p.), Bundiș (43. p.) és Sfăt (54. p.). Vezette Jivan Emilian.

Libertatea—Borosjenői AS Victoria 1:1 (1:1). A borosjenői csapat jutott vezetéshez: a 7. percben Scherer lőtt gólt. A Libertatea a 25. percben egyenlitett Negru révén, aki értékesitette a Haász Marton játékvezető által megitélt büntetőt.

Béli Foresta—Pankotai Șoimii 1:1 (0:1). A béliek csak a 88. percben tudtak kiegyenliteni. Gólszerzők Enăchescu, illetve Jakab (16. p.). Játékvezető Oprița Ioan.

Lippai Mureșul—Pécskai Progresul 0:0. Játékvezető Negru Gheorghe.

Vingai Banatul—Aradi Foresta 3:1 (3:1). Gólszerzők Beke (21. és 42. p.), Stepan (27. p.), illetve Robotin (37. p.).

Kisjenői Victoria—FZ 2:0 (2:0). A cukorgyári csapat Langó (3), Hippak, Măcean és Oana góljaival győzött. Dumitraș Ioan biráskodott.

A táblázat:

1.	Sebes	6	5	1	0	17: 4	11
2.	Libertatea	6	4	2	0	11: 5	10
3.	Olimpia	6	4	1	1	21: 6	9
4.	Kisiratos	6	3	2	1	19: 9	8
5.	Pankota	6	2	4	0	15: 7	8
6.	FZ	6	4	0	2	15:11	8
7.	Borosjenő	6	3	2	1	10: 7	8
8.	Pécska	6	2	2	2	10: 8	6
9.	Bél	6	1	4	1	7: 6	6
10.	Világos	6	2	1	3	7: 9	5
11.	Kürtös	6	2	0	4	12:12	4
12.	Foresta	6	2	0	4	13:14	4
13.	Mureșul	6	1	1	4	8:14	3
14.	Kisjenő	6	1	1	4	6:15	3
15.	Vinga	6	1	1	4	7:30	3
16.	Luptătorul	6	0	0	6	3:24	0

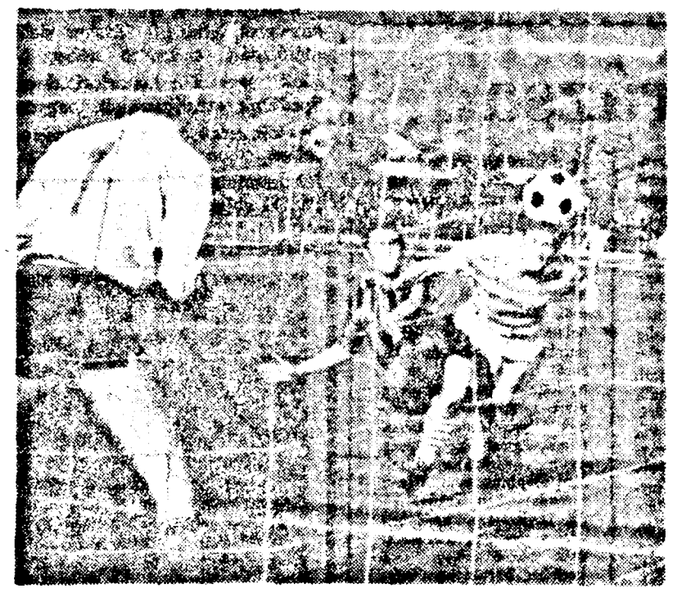

Az egyenlitő gól a Jiul—UTA mérkőzésen.

Röplabda

Szombaton és vasárnap a Voința másodosztályu csapata edzőmérkőzéseket játszott az örökös partnerrel, a Nagyváradi Aluminával. Szombaton az eredmény döntetlen volt 2:2 (15:12, 15:9, 11:15, 15:17) — a döntő játszma a sötétség miatt elmaradt —, mig vasárnap a Voința 2:1 (8:15, 15:8, 15:8) arányban bizonyult jobbnak ellenfelénél. A jövő héten kezdődő másodosztályu bajnokságra Mușat edző még utoljára kipróbálta játékosait. A Voința erre a bajnokságra a következő játékoskerettel áll ki: Iliuță, Copaci, Ardelean, Farcașiu, Márgineanu, Jarco, Lengyel. Két uj szerzeménye is van a csapatnak. Costea és Sertl személyében. Az előbbi a Bakói Viitorulból, az utóbbi pedig a Craiovai Universitateából jött Aradra.

☆

Az iskolásbajnokság keretében nelyi rangadóra került sor. A Sportiskola az ujonc Pedagogiai Liceum csapatával merkőzött. A találkozót a rutinosabb sportiskolás lányok 3:1 (15:5, 15:13, 13:15, 15:3) arányban megnyerték. A képzősök csak a harmadik játszmában bizonyultak jobbnak. A két csapat legjobbja Onofraș, illetve Dașcău voltak. A találkozót Lukács Mihály aradi biró vezette.

Prológus az Austria Salzburg-UTA mérkőzéshez

Mire ezek a sorok napvilágot látnak, az UTA labdarugó-csapata Salzburgban már a visszavágó mérkőzésre készülődik. A szurkolók reményteljes bizakodással engedték utjára a piros-fehér csapatot és nemcsak tisztes helytállást várnak tőle, hanem a továbbjutást is. A szeptember 15-i első mérkőzés alapján telis mértékben jogos a focibarátok optimizmusa, azon a találkozón ugy játszott a textilgyári együttes, hogy egy, az Austriánál sokkal jobb csapatot is legyőzött volna.

De mi lesz a visszavágón?

A különböző osztrák lapokban megjelent Hof-nyilatkozatok — hol burkoltan, hol nyiltan — egyöntetüen vallják, hogy a salzburgiak a háromgólos hátrány ellenére se mondtak le a továbbjutásról. A fiatal osztrák edző az aradi mérkőzés után beismerte, hogy Kodat középcsatár Belgiumba távozásával és a válogatott Antrich kimus Bécsbe szegődésével meggyengült az Austria, de gyorsan hozzátette — és ezt az osztrák kollegák szapora fejbólintással hagyták jóvá —, hogy csapata az UEFA Kupa első mérkőzésén mélyen megszokott formája alatt játszott, s hogy a visszavágón azért minden másként lesz.

Mi az egykori osztrák válogatott labdarugó derülátó nyilatkozata ellenére reméljük, hogy Salzburgban azért nem lesz éppen minden másként, s Domideék kiharcolják a továbbjutást. Ehhez, persze, az elengedhetetlen lelkesedésen, a kötelező küzdeni akaráson és a nélkülözhetetlen nyugalmon kivül jó taktika is szükséges. Egyesek szerint az UTA-nak ki kell „bekkelnie" ellenfelét; ha szorosan védekezik, nem kaphat a salzburgiaktól 3 gólt. Masok éppen az ellenkezőjét vallják: minden erővel támadni kell, ez majd meg fogja lepni az ellenfelet és igy ismét gólokkal győzhetünk.

Szerintünk mindkét változat alapvetően hibás. Az egyoldalu védekezés — lásd az Austria aradi példáját! — valósággal felbátorítja az ellenfelet, s elég egy-két megingás (gól), hogy elszabaduljon a pokol. A lendületbe jött ellenfelet pedig nagyon nehéz megállitani!

A meglepetésnek szánt vakmerő támadótaktika hátulütője pedig az, hogy a fellazult hátsó sorok — a játékban bármikor előfordulható — esetleges hibáit a hazai közönségtől támogatott vendéglátó együttes könnyen kihasználhatja, s mire felocsudnánk, már megvan a bai.

Az UTA szakvezetői (bizonyára) legalább olyan jól tudják, mint mi, hogy a piros-fehér csapatnak osztrák földön is biztos védekezésből inditott villámgyors támadásokat kell vezetnie. A támadáslehetőségéről egy pillanatra sem szabad lemondani! Az ellenfél védőit állandó bizonytalanságban kell tartani, nem szabad lehetőséget adni nekik a felfutásokra. A textilgyári balszárny olyan ragyogó formában volt az utóbbi időben — minden bizonnyal Salzburgban se fog csódöt mondani —, hogy bizvást remélhetjük: Both Gabiék idegenben is „bekavarnak" egy gólt. S jó lenne, mindjárt az elején. Akkor aztán tényleg nem lesz — nem lehet — baj: a mieink végképp megnyugodnak, az ellenfél pedig állandóan arra fog gondolni, hogy „most már ötöt kell rugnunk". Egy gyors aradi gól álmot öntene az osztrák legények focicsukájába.

A felállitást illetően két változat lehetséges. Az egyik: marad a standard csapat; a másik: Sima helvett Kalinin játsszék áljobbszélsőt. Ez a taktikai variáns Rotterdamban remekül bevált — a Feijenoord ellen Axente játszott jobbszélsőt — s ha Kalinin nem is, Domide kitünően tudná megoldani a jobbszélső — jobbfedezet szerepkörben pályára lépő játékos feladatait. Kalinin pedig Petescu mellett védelmi tartalék lenne, esetleg konkrét feladatot is kaphatna (mondjuk a játékmester, Libuda őrzését), s igy Domide és Brosovszky is bátrabban zárkózhatna fel a támadások befejezéséhez. Persze, ez csak egy a lehetséges változatok közül, a taktika kidolgozása és a felállitás kijelölése az edzők feladata. Reméljük, hogy a salzburgi pályán az aradi szakvezetők és szurkolók derülátása nyer bizonyitást, és a holnapi lapszámunkban az UTA biztos továbbjutásáról tudósithatjuk majd kedves olvasóinkat.

OROSZHEGYI KÁROLY

Folytatások az első oldalról

A váltások...

gyakorlati munkát már itt végezték a gyárban. Később többségük elhatározta, hogy csoportosan, felváltva vakációznak. Igy lényegében már juniustól kezdve hozzáláthattak egyrészt a fogaskerékmühely váltásainak bővitéséhez és a müszakok hatékonyságának növeléséhez. (Az első két müszak létszámát növelték és — egyelőre három személlyel — harmadik müszakot is létesitettek). A fiatal órásokat a szereldékbe helyezték s igy onnan visszakerültek a gépi megmunkáló részlegre azok, akik a szereldében csak betanitott munkásként dolgoztak. S természetesen a fiatal, végzős esztergályosok is a gépi megmunkáló mühelyben kaptak helyet. Igy növekedett itt is a müszakok hatékonysága.

Az egyéb müszaki-szervezési intézkedések mellett, a néhány hónapja tett első lépések a váltások fejlesztésére és hatékonyságuk növelése felé az óragyárban hozzájárult ahhoz, hogy már nyolc hónap alatt 791 000 lej értékü többlet termelést valósitsanak meg.

Hazafias nevelés...

dolgoznak: a gáji termelőszövetkezetben, az ujaradi fóliák alatt, a kürtösi uton és a sági határban. Munkájuk gyümölcse paradicsommal, paprikával telt láldák százalban, összesitve sulyos ezrekben nyer megtestesitést. Ez mindenképpen a nemzetgazdaság haszna. Az anyagi haszon mellett van azonban egy másik érték is, amelyről érdemes beszélni: az erkölcsi erő, a közös munka öröme révén biztositott egészséges gondolkodás, a fiatalos lendület épitő jellegü gyümölcsöztetése. Ez az erkölcsi erő pedig olyan érték, mely egyre eredményesebben egésziti ki az ifjuság pártos nevelésének, a szocialista tudat kialakitásának nagyszerü szintézisét.

A CEIL

Arad, Aurel Vlaicu ut 14. szám

alkalmaz

— ÖT KŐMŰVEST
— NÉGY ÁCSOT
— HÁROM VASBETON-SZERELŐT
— ÖT VILLANYSZERELŐT
— HAT EGÉSZSÉGÜGYI FELSZERELÉS-SZERELŐT
— EGY HEGESZTŐT
— NÉGY LAKATOST (V.—VI. kategória)
— TIZ SZAKKÉPESITETTLEN MUNKÁST (FÉRFIAKAT).

HÉTMÉRFÖLDES CSIZMÁKKAL

Boldog ember

A néphiedelemben a patkó szerencsét jelent. Minekünk is szerencsénk volt, amikor Borossebesben ráakadtunk Patkó Imre bácsira. Nem mintha beigazolódott volna a babona, hanem azért, mert ezt a 70 esztendőnél is többet meg-

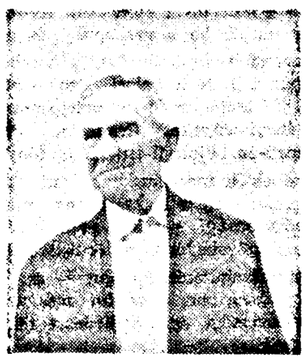

Vendéglátónk: Patkó Imre bácsi.

élt idős embert ugyszólván mindenki ismeri a kedves városkában és nagyon nehezen akadhatnánk olyasvalakire, akiről ő is meg ne tudná mondani: kicsoda-micsoda. Hetven esztendő nagy idő. Még egy helység életében is, hát még egy emberében? Patkó Imre sorsának hét évtizede pedig elválaszthatatlanul összefügg Borosjenő

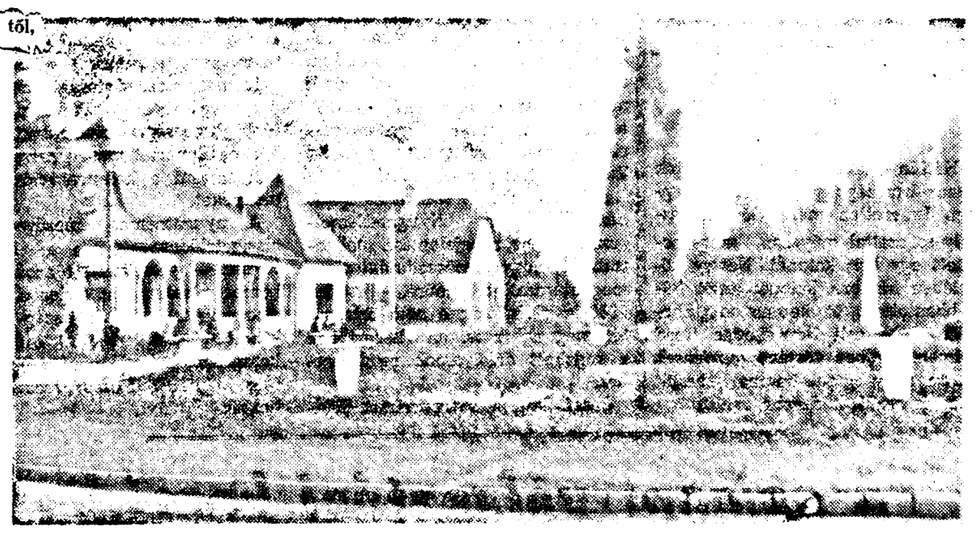

A színpompás park a fiatal város egyik ékessége.

fejlődésével. Ott született, ott tanult meg járni, beszélni, betűt vetni, dolgozni és harcolni. Élni — boldognak és boldogtalannak lenni, ahogy a sors hozta, szeretni és gyülölni. Mert gyülölet is lakozik ebben a nyilt tekintetü, értelmes, őszülő haju, idős emberben.

Gyülölet azok ellen, akik elpusztitották Patkó Zsigmondot, az édesapját, az egykori vörös katonát, kiengesztelhetetlen harag az iránt a rendszer iránt, amely akkor, több mint félévszázaddal ezelőtt, gyilkosságra tüzelt azok ellen, akik a jogaikért harcoltak. Harag az ellen a kor ellen, amely nincstelenségével tüdőbajból eredő halálra itélte szülőanyját s alig három esztendős kicsiny leánytestvérét, Juliskát. Patkó Imre ennek ellenére sem keseredett meg. Boldogságra termett ember. Boldog, mert küzdeni és dolgozni tudott önmagáért és az övéiért, mindenkiért, akinek köze van a mához. S a benne élő szeretet esztendőről esztendőre növekedett. Főként az utóbbi negyedszázad alatt, amelyet élete jobbik részének nevez.

Ha történetesen az életrajzát kellene megirnunk igy készitenénk el a vázlatot: MAGÁNÉLET: — Kemény, szorgalmas munkával töltött ifjuság, családalapitás, nyolc gyerek, — akik közül öten máig is élnek és tiz unoka. Büszke arra, hogy valamennyi közvetlen leszármazottját tisztességben, becsületben felnevelte, „kenyeret adott a kezükbe", hogy mindannyian olyanokká váltak, amilyen ő maga: egyszerü, egyenes, hajlithatatlan mint az acél. KÖZÉLET: Ugyszólván a kezdet kezdete óta felsorakozott népünk legjobbjai mellé, az első szabad, vörös májusnak egyik napján fogadták soraikba a kommunisták, aztán, amikor megalakultak a demokratikus államhatalmi szervek, ő lett a helység első birája, néptanácsi elnöke. De az igazi szerelme, a nagy-nagy szenvedélye a föld volt. A föld, amelyet kora gyermekéveitől kezdve müvelt, teremni kényszeritett, amelyen az első lépéseket tette és amelyet ma is, 70 évét meghaladott életkora ellenére oly szivesen tapod, ha munkáról van szó. Kétség sem fér hozzá, hogy jól tájékozódtak annak a társulásnak a tagjai, akik egykor, amikor szocialista mezőgazdaságunk még gyermekcipőben járt, Patkó Imrét választották elnöknek. Igy lett elnök később a közös gazdaságban is. Ma már nyugdijas, de szorgalma, életereje nem lankadt.

Mindenki beláthatja, hogy ennek az idős földmüvesnek az életéről beszélni lehetetlen lenne olyan formán, hogy szinte minden mondatban — közvetlenül vagy közvetve — bele ne foglalnók valamiképpen a helységet, ahol él. Amikor a Fehér-Körös partján elterülő városkában jártunk, elbeszélgettünk Patkó bácsival, de korántsem olyan hosszasan, amennyit szerettünk volna. Indulnunk kellett, mert sürgetett a távolság.

— Ej, ha időnk volna! — bucsuzott az öreg. — Volna miről beszélgetni, mesélni! Napokig, ha kell, hetekig. Ha az én életemet meg lehetne irni, olyan lenne az, mint Móricz Zsigmond Boldog emberé, csak hogy annak éppen a fordítottja: az eleje árnyékos, a vége napsütéses. De sajnos, menniök kell, belátom..

Vajon miről mesélne Patkó bácsi napokig, hetekig, ha alkalma nyilna rá? A riporter képzelőerejével megpróbálunk következtetni rá.

Menyháza pitvara

Sokan igy nevezik Borossebest, hiszen ott fekszik közel a kedvelt üdülőhelyhez.

— Nem vették észre? — kérdezték a helybeliek. — Festői fekvésével, csendjével ragadja meg elsősorban a látogatót. De mennyire tévednek azok, akik csupán ebből a szemszögből itélik meg a helységet. A XX. század léptei dübörögnek itt is, csak ugy, mint országunk bármely más, nagy vagy kicsiny városában, községében, falvában. És mivel éppen rólunk, a mi hazánkról van szó, ezek a lépések olyan méretüek, amelyek szocialista rendszerünkre jellemzőek. Másutt hol fejlődhetne egy város annyi idő alatt, amely alig elegendő arra, hogy embernyi emberré váljék egy ölbeli gyermek, kétszeresére a terület, a lakosság sürüsége, a közintézmények és lakóházak számának aránya szempontjából egyaránt — egyszóval minden tekintetben. Ami pedig a gazdasági vonatkozást illeti, hát az éppen jelentékeny hatványa a felszabadulás előtti szinvonalnak.

Fiatal város Borossebes. Három esztendővel ezelőtt pontosan junius 1-én nyilvánitották urbanisztikai településsé. A dátum valószinüleg a véletlen szülötte. Mi azonban jelképet látunk benne.

A gyermeknapon született, gyermekéveit éli és ez a biztositék arra, hogy eljön az idő, amikor felnőtté válik.

Hogy hová vinné el az öreg azt a képzeletbeli látogatót, aki életében még soha sem járt Borossebesben? Elsősorban a város központjába. Megmutatná neki a városi kertészet saját melegházából és külső területeiről származó, virágokkal beültetett parkot, a szökőkutat, amely maga is olyan, mint valami kristálycseppekből ötvözött csokor. Elvinné a hősök emlékművéhez, hadd adózzanak egy pillanatra azoknak, akik életüket adták a szabadságért, a máért és a holnapért. Bekopogtatna vele a 160 ujonnan épült tömbház-lakás egyikébe-másikába, majd elvinné őt a közelmultban emelt 500 magánház valamelyikébe. Azokat, amelyeket „csak" bővitettek vagy renováltak, meg se mutatná neki. Annyi van belőlük, hogy szinte kár is szót veszteget ni rájuk. Ha magánház látogatására indulna, feltétlenül a Körösbökény felé vezető utat választaná, vagyis — ahogy a helybeliek nevezik — a „hidontuli területet", mivel ott minden uj. Minden fal ebben a rendszerben épült, amelyben élünk.

Logarléc

De ez csak a kezdet. Látnivaló akad elegendő. Ami mindenkit az első pillanatban megragad, az a következő: Borossebes a szó legszorosabb értelmében városi életet él. Nem csupán azért, mert mozija, sporttelepe, korszerü üzletsora, fedett piaca, több mint 100 ágyas kórháza, 540 férőhelyes nyári szinhaza, vendéglője, minden igényt kielégitő kávé-bárja, 1200 tanulót befogadó általános, illetve liceumi foku iskolája, 120 diák számára internátusa, s ki tudná még felsorolni, hogy mi mindene van. Hanem azért, mert az itt lakó emberek életmodja is városias. Patkó bácsi, a föld örökhü szerelmese munkásokat, technikusokat nevelt a fiaiból. Általában véve a borossebesi lakosság igen jelentékeny hányada ipari alkalmazott, a helybeli vállalatok dolgozóinak összszáma pedig mintegy három és fél ezerre tehető. Aztán még valami, amire egyébként a sebesiek is igen büszkék: a városnak csupán három tömbházában hozzavetőlegesen annyi család él, amennyi az egyik közeli faluban — Berindián.

Keservesen dolgoztak itt valamikor az emberek, amikor Borossebes megalakult, bár a település megyénk egyik legfiatalabb helységének számit. Ma már ott tartanak, hogy a bonyolultabb gép is igen elterjedt jelenség. Napjainkban, csakugy, mint bárhol, bármelyik városban, bármelyik üzemben, itt is az automatizálás ábécéjét silabizálják. Sokan, mert mérnökök és technikusok is akadnak boven a városban, logarléccel számolnak, tervezik a mát és a jövendőt. Pedig a helybeli ipar csupán szövetkezeti és helyi jellegü. Igaz, hogy ezeknek az egységeknek egy része már olyan termékeket gyart, amelyeket az Aradi Vagongyarhoz és Szerszamgepgyarhoz hasonló hatalmas üzemekben hasznositanak. Sok a banyasz is. Hires a környékbeli hegyekben fejtett márvány. Messzi földön patinás neve van. Hogy az olvasó a Sebişana kisipari szövetkezet méreteiről némileg képet nyerjen, hadd emlitsük meg — hiszen valószinüleg Patkó bácsi is elmondaná —, hogy tizenkilenc különböző iparágnak megfelelő egységben fejti ki tevékenységét. Terv szerint árutermelésének értéke idén meghaladja a 6 200 000 lejt, de amint a jelek mutatják, ezt az összeget szamottevően tulszarnyalják. Mi több, csupán a lakosság számára eszközölt szolgáltatásokból eredő bevétel is megközeliti majd a 3,5 milliót. Ami a mezőgazdaságot illeti, elegendő, ha elmondjuk, hogy a borossebesi kerti vetemények és gyümölcsök folytan mind a Szovjetunióban, mind pedig a Rét német államban emlegetik ennek a helységnek a nevét. Meg valami, ami a méretekre jellemző: Bár hegyvidékről van szó, mégis 100 erőgép szükséges ahhoz, hogy a környékbeli szövetkezetek földjeit megmüvelhessék.

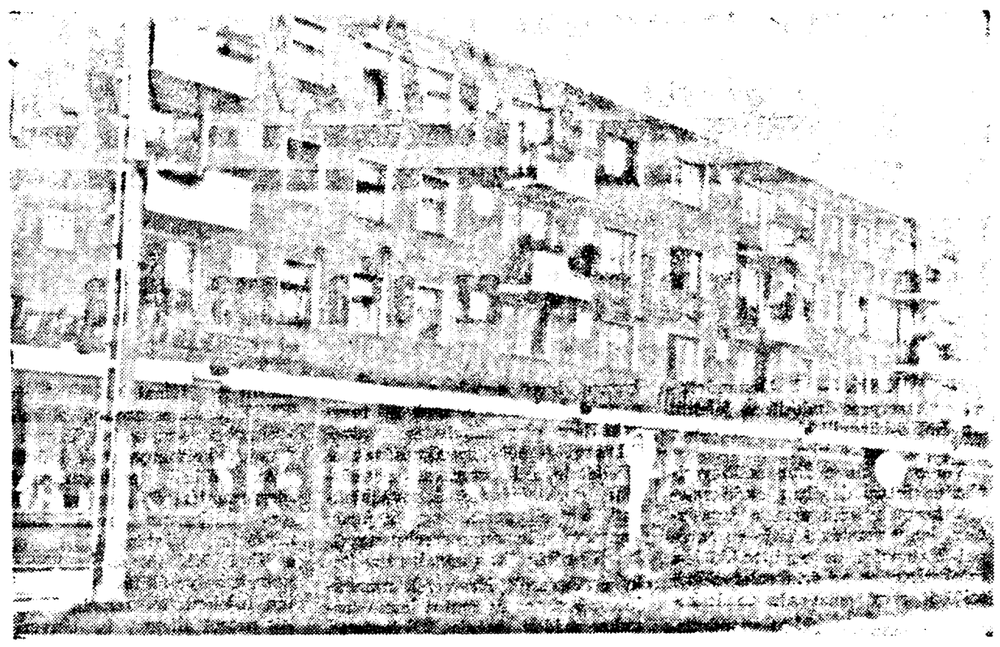

Korszerü üzletsor a város központjában.

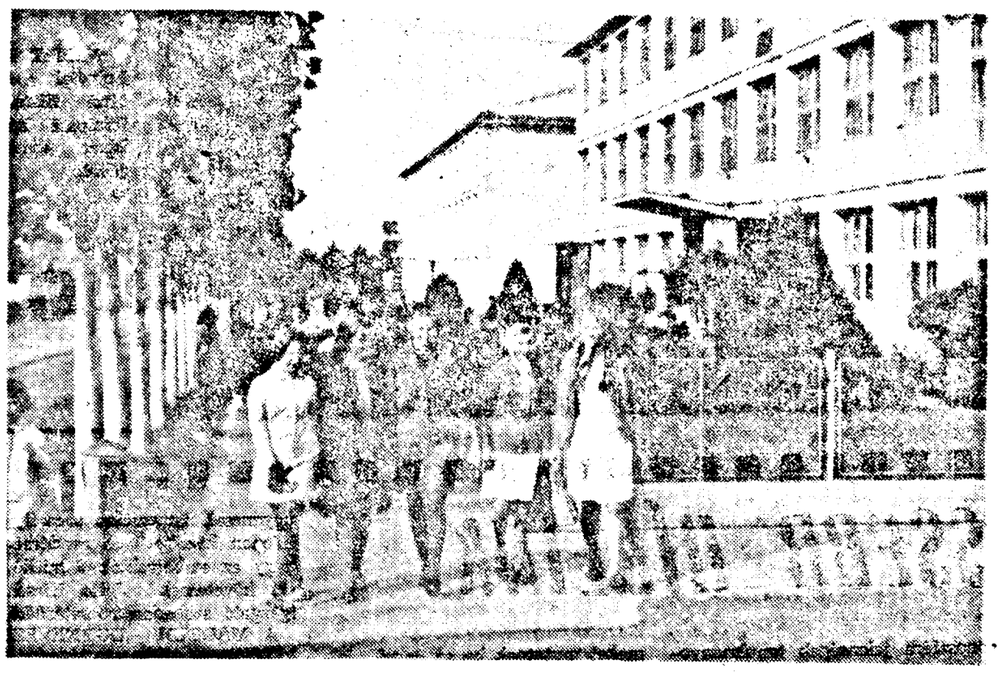

A korszerü liceum nagyszerü tanulási feltételeket biztosit a diákoknak.

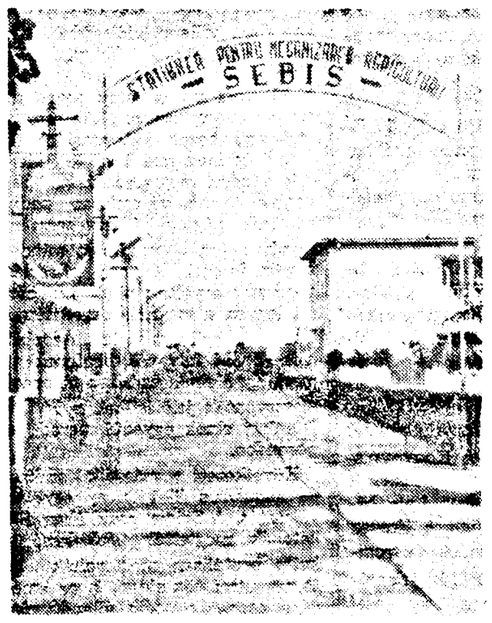

A helybeli mezőgazdasági gépesitő vállalat több mint száz erőgépe biztositja a környező mtsz-ekben a főbb munkálatok elvégzését.

Damaschin Hărduț:

GYÜMÖLCS

— Dicsőitő ének a hazához —

Nemzet törzséből fakadt szentelt név,
susogjon erdők levélzizzenése,
hadd tudja meg mindenki, mitől csillog
haza-anyánk címerbe foglalt képe.

Augusztus nyarának ede s, jó gyümölcse,
ragyogj fennen, ott tündököljl az égen,
— szeretetünkből pattant drága termés —
szivárványként égj a mindenség szivében.

Nemzet törzséből fakadt szentelt név,
Te, ki oly közel vagy az áldott Naphoz,
s a szivünkhöz, mely vörös vért lövell,
hasonló színüt a nagy ünnepnaphoz.

Forditotta KÁSA JÁNOS

Több múzsa szentélye

Oka van annak, hogy a felsorolt kulturális vonatkozasu létesitményeken tulmenően is beszéljünk a müvelődésről. Kevés helység akad a megyében, Aradon kivül, ahol az iskolában olyan gazdag muzeum létezne, mint Borossebesen. Az itt bemutatott tárgyak száma ugyanis eléri a 2000-et. A helység könyvtara pedig fejlettebb sok nagyobb, régebbi keletü városénál. Kevés helyen mondhatják el azt például, hogy a város minden lakosára negy kötet jut. A helybeli Doina Crişului elnevezésü irodalmi kör tagjai közül többen közölték már müveiket gyüjteményes kötetekben, folyóiratokban, irodalmi lapokban. Damaschin Hărduț mellékelt versét is egy ilyen gyüjteményes kötetből vettük. A fiatal költő mindössze husz esztendős. Diák és rendkivül tehetséges. A helybeli irodalmi élet lelke Vitalie Munteanu, a könyvtár vezetője, aki éjt nappallá téve dolgozik a város kulturális felemelésén. Az intézmény egyebként arról is hires, hogy előcsarnokában a képzőmüvészeti tárlatok egész sorának nyujt otthont. Jelenleg az országhatárokon tul is ismert, világotjárt hires 76 éves paraszt-festőmüvésznek, a körösbökényi Moț Simionnak és leányának, Clepea Veselinának a tárlatat látja vendégül. A kiállitás anyaga, amint a helybeliek mondják, Borossebesből egyenesen Jugoszláviába folytatja utját.

A müvelődési élet másik érdekessége, hogy olyan foglalkozási körök is müködnek a helybeli kulturház mellett, amelyek csakis gazdag hagyományokkal rendelkező városokban lelhetők fel. Ilyen például a képzőmüvészeti kör. Egy szám, amely szintén impozánsnak nevezhető: 140-nél is több aktiv mükedvelő müvész él és tevékenykedik Borossebesben.

Az álmok nálunk valósággá válnak

Megirtuk fentebb, hogy Patkó bácsi ezernyi ezer féleképpen megálmodta szülőföldje fejlődését.

— És lám, az álmok minden muló nappal egyre inkább anyagi valósággá válnak, testet öltenek — mondotta beszélgetésünk során a csupasziv öregember.

Előtte semmi sem maradhat titokban. Még csak tervezik a leendő vizvezetéket, de Patkó Imre már tud róla.

— Megmondtam én régen, hajtogatja, hogy lesz vizünk, olyan, amely csövön folyik majd be a házakba. Volt, aki mosolygott rajtam, volt, aki legyintett, de nagyon sokan akadtak, akik hittek nekem. Nekünk lett igazunk...

Épiteni csak ugy lehet, ha tégla van. Terveznek hát téglagyárat is Borossebesben. Az uj házakba korszerü butor kell! Lesz szövetkezeti butorkészitő üzem is. A néptanácsnál helybeli gépkocsibázisról beszélnek. Meg modern postáról, telefonközpontról. Az iskola mellett tornaterem épül.

A város ipari fejlődését az is előrelendíti majd, hogy fejlesztik az együttmüködést a helybeli vállalatok és a környező városok köztársasági fokozatu üzemei között. Mindennemü alkatrészek, munkadarabok gyártására készülnek.

Mindezt régen megálmodta az idős Patkó Imre és az álmok nálunk nem hazudnak. Annyira nem, hogy amint mi ezt a korát meghazudtoló vitalitásu, fürge, keményfából faragott emberkét elnézzük, bizony-bizony feltehetőnek tartjuk: ő maga is megéri, hogy komoly, egészen fejlett iparral rendelkező helységgé válik almainak városa — Borossebes.

Mert mi hétmérföldet lépő csizmákkal járunk...

A borossebesi kórház impozáns épülete.

Az oldalt
HAJÓS LÁSZLÓ és KÓBOR JÓZSEF
szerkesztette
A fényképeket
GORÓ GÁBOR és MUNTEANU VITALIE
készitette.

NEMZETKÖZI ÉLET

ENSZ

Folytatódik az általános vita

NEW YORK. — C. Alexandroaie, az Agerpres tudósítója jelenti: Az ENSZ-közgyülésben folytatódik az általános vita.

Vaino Leskinen finn külügyminiszter felszólalásában emlékeztetett kormányának arra a javaslatára, hogy vendégül látja az európai biztonsági és együttműködési értekezletet, s az értekezlet előkészitését célzó sokoldalu tanácskozások részvevőit. Mint mondotta, az európai kapcsolatok elmult évi jó alakulása lehetővé teszi, hogy az összes államok elfogadják a finn javaslatot.

Az ENSZ egyetemességének megteremtésére és hatékonyságának fokozására vonatkozóan a finn külügyminiszter kifejezte azt a reményét, hogy a közgyülés végre helyreállitja a Kinai NK törvényes ENSZ-jogait. Megakadályozunk minden olyan próbálkozást, amelynek célja lehetetlenné tenni vagy elodázni a Kinai NK ENSZ-helyzetének rendezését — mondotta. Leskinen felszólalásában állást foglalt amellett is, hogy mindkét német állam legyen képviselve az ENSZ-ben.

Kiichi Aichi japán delegátus a leszereléssel foglalkozott, hangsulyozva, hogy ennek, s elsősorban a nukleáris leszerelésnek a megvalósitása elengedhetetlen követelmény. A béke megőrzésének előfeltétele a fegyverkezés ellenőrzése és csökkentése. A továbbiakban, bár elismerte, hogy a japán kormány véleménye szerint egyetlen Kina létezik, s annak részvétele az Egyesült Nemzetek munkájában hasznos és fontos lenne, paradox módon mégis kijelentette, hogy Japán ellenzi a csangkajsekista megbizottak eltávolitását az ENSZ-ből.

Charles Samba Csissoko, Máli Köztársaság külügyminisztere felszólalásában a délkelet-ázsiai helyzetet taglalva, hangsulyozta, hogy Dél-Vietnam Köztársasága ideiglenes forradalmi kormányának a párizsi tárgyalásokon előterjesztett 7 pontos javaslata a legjobb alapot kinálja a tárgyalásokhoz, s a legjobb utat tárja fel a háboru megszüntetéséhez. Az Egyesült Államok kormányának világosan meg kell értenie — mondotta —, hogy egy állam szuverén jogai nem lehetnek [illegible] tárgyai. A mali küldött a továbbiakban állást foglalt amellett, hogy nyiltan és félreérthetetlenül el kell ismerni a Kinai NK törvényes ENSZ-jogait és azonnal el kell távolitani a szervezetből Tajvan tartomány kormányzóinak küldötteit.

Az ENSZ egyetemességének megteremtéséről szólva, Krister Wickmann svéd külügyminiszter szintén állást foglalt a Kinai NK törvényes ENSZ-jogainak helyreállitása mellett. Miután kijelentette, reméli, hogy a két német állam is elnyeri az ENSZ tagságot, hangsulyozta: Az egyetemességre törekvés abból a meggyőződésből fakad, hogy nemzetközi kérdéseket nem lehet megoldani a világközösség bármely nemzetének mellőzésével.

Az európai biztonság kérdéseinek kapcsán a svéd miniszter rámutatott, hogy országa támogatja az európai enyhülésre irányuló erőfeszitéseket, s aktivan részt kiván venni az európai biztonsági értekezleten. Szorgalmazta az indokinai konfliktus politikai rendezését, s kijelentette, hogy egy ilyen rendezésnek szem előtt kell tartania az indokinai népek szuverén jogait, azt a jogukat, hogy minden külső beavatkozás nélkül maguk határozzanak életükről, intézményeikről.

Az utóbbi négy hónap legnagyobb csatái Kambodzsában

A kambodzsai népi ellenállási erők az elmult 24 órában több nagy méretü támadást inditottak a Pnom Penh-i rendszer csapatai és a saigoni intervenciós erők ellen — irja a Reuter. Az Associated Press Pnom Penh-i tudósitója szerint a legnagyobb támadás Krek várost és a környéken elterülő gumiültetvényeket, valamint az 1., 7. és 22. számu országut környékét érte. Krek várostól délre zajlottak le az utóbbi négy hónap legnagyobb csatái. Az ellenállási erők több mint 14 órás közelharcot vivtak a saigoni csapatokkal — jelenti a UPI tudósitója. A Pnom Penh-i rendszer csapatainak és a saigoni alakulatoknak az állásait több mint 800 lövedék és rakéta találta el, nagy károkat okozva.

Az USA-ban egyre növekszik a háboruellenes hangulat

„Az amerikai nép nagy többsége a délkelet-ázsiai háboru haladéktalan megszüntetése mellett foglal állást" — mutat rá két nagy amerikai pacifista szervezetnek a New York Timesben közzétett közös nyilatkozata.

A nyilatkozat rámutat, hogy a háboruellenes hangulat egyre növekszik, tekintettel arra, hogy munkások milliói nincsenek foglalkoztatva, a bérek befagyasztása pedig arról tanuskodik, hogy a kormány a háboru okozta gazdasági nehézségekkel a dolgozókat akarja megterhelni. Birálva az amerikai kormányt azért, mert nem hajlandó egyenes választ adni azokra a javaslatokra, amelyeket a párizsi konferencián Dél-Vietnam Köztársasága ideiglenes forradalmi kormányának küldöttsége tett, a nyilatkozat rámutat, hogy október folyamán számos amerikai helységben tiltakozó tüntetéseket szerveznek e politika ellen.

Hirünk külföldön

Pekingben megnyílt a romániai szocialista építés mozzanatait szemléltető fényképkiállítás

Pekingben, a Nemzetiségek Kulturpalotájában, a Kinai—Román Barátsági Társaság égisze alatt megnyilt a romániai szocialista építés mozzanatait szemléltető fényképkiállitás. A megnyitó ünnepségen részt vett Go Mo-zso, az Országos Népi Gyülés Állandó Bizottságának alelnöke, Li Hao-uen, helyettes külügyminiszter, Szien Csien, a Kinai KP KB külügyi osztályának képviselője, Csen Cie helyettes külkereskedelmi miniszter, Uan Ko-csuan, a Külföldi Baráti Társaság képviselője, más hivatalos személyek, a diplomáciai testület több tagja, nagyszámu közönség. Jelen volt Aurel Duma, Románia pekingi nagykövete és a nagykövetség több tagja.

A kiállitási terem bejáratánál egy hatalmas pannón helyezték el azt a fényképet, amely Nicolae Ceauşescu elvtársnak Mao Cetung elnökkel és Lin Biao alelnökkel való találkozása alkalmával készült. A felvételen a két államfő kezet szorit egymással. A Nicolae Ceauşescu elvtárs vezette román párt- és kormányküldöttség kinai látogatása idején készült számos más fénykép a delegáció meleg fogadtatását szemlélteti.

A felvételek, a grafikonok hüen érzékeltetik a román gazdaság gyors fejlődését az utóbbi években, azokat a sikereket, amelyeket népünk, a Román Kommunista Párt vezetésével ért el a szocialista építésben. Képek mutatják be a vaskapui és az argeşi vizierőműveket, a vajdahunyadi és a galaci kohászati kombinátot, az uj petrokémiai létesitményeket Craiován, Piteşti-en, Ploieşti-en. Más fényképek a mezőgazdasági munka gépesitését, a traktorok és mezőgazdasági gépek állományának növekedését, uj öntözőrendszerek épitését, a könnyü- és élelmiszeripar, valamint más tevékenységi ágak fejlődését tükrözik.

A kiállitás hozzájárul a román népnek a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom építésében elért sikerei jobb megismeréséhez, ujabb tanusága a két ország és két nép barátságának.

Fellőtték a Luna—19 szovjet automata ürállomást

Kedden, moszkvai idő szerint 13.00 órakor a Szovjetunióban fellőtték a Luna—19 automata ürállomást a Hold és a Holdon kivüli térség tanulmányozására. Az ürállomás először földkörüli pályán helyezkedett el. A pályaadatok megközelitik az előre kiszámitottakat.

A telemetrikus adatok szerint az ürállomás fedélzeti berendezései és aggregátjai jól működnek. A földi irányitó és mérőállomás állandó rádiókapcsolatot tart fenn a Luna 19-cel, a kapott adatokat a koordinációs és számitási központ feldolgozza.

☆

A TASZSZ hirügynökség jelenti, hogy szeptember 28-án a Szovjetunióban fellőtték a Kozmosz—441 mesterséges holdat. A műhold fedélzeti berendezései jól működnek.

Szovjet – indiai megbeszélések

A Kremlben szeptember 28-án megkezdte tárgyalásait Leonyid Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára, Alekszej Koszigin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke, Nyikolaj Podgornij, a Legfelsőbb Szovjet Elnökségének elnöke és a hivatalos látogatáson Moszkvában tartózkodó Indira Gandhi, indiai miniszterelnök.

A megbeszélések a kétoldalu kapcsolatok erősitéséről és a legfontosabb, közös érdekü nemzetközi kérdésekről folynak — közli a TASZSZ hirügynökség.

Véget ért a Heath-Lynch-Faulkner találkozó

Kedd délután befejeződtek a brit miniszterelnök rezidenciáján, Chequersben folytatott, magas szintü hármas megbeszélések Ulster helyzetével kapcsolatban. A Nagy-Britannia, az Ir Köztársaság és Ulster miniszterelnöke tárgyalásainak befejezésekor nyilvánosságra hozott közlemény hangsulyozza a közös óhajt, hogy mielőbb véget vessenek az erőszaknak, megszüntessék az itélet nélküli internálást és az Észak-Irországban életbe léptetett többi kivételes intézkedést. Amint a közlemény kiemeli, a három miniszterelnök, Edward Heath, Jack Lynch és Brian Faulkner megegyeztek abban, hogy „meg kell találni a lehetőséget az észak-irországi két közösség harmóniája és kooperációja helyreállitására".

Edward Heath angol és Jack Lynch Ir köztársasági miniszterelnök „szoros személyi kapcsolat" fenntartását határozták el. A két miniszterelnök még ezen az őszön ujból találkozik, hogy ismét megvitassa Ulster problémáit.

★

Hétfőn ujabb incidensek voltak Észak-Irországban. Londonderryben ismeretlen merénylő géppisztoly-sorozattal sulyosan megsebesitett egy brit katonát. Newry közelében két brit katonai autót felrobbantottak, öt katona megsebesült. A belfasti New Lodge Road városnegyedben történt incidensek során négy angol katona sebesült meg és került kórházba.

Veszélyben a zöld Európa ügye

Az EGK országok földmüvelésügyi miniszereinek brüsszeli összejövetelén, amely a nyugati valutaválság közös piaci kihatásával foglalkozik, olyan nézeteltérések merültek fel a partnerek között, amelyek — a France Presse szerint — magát az ugynevezett zöld Európa ügyét veszélyeztetik.

A France Presse szerint az ujabb nézeteltéréseket Nyugat-Németországnak az a bejelentése robbantotta ki, hogy mezőgazdasági piaca meghatározatlan időre, esetleg 1980-ig elzárkózik a zöld Európától még akkor is, ha visszatérnek a rögzitett árfolyamok rendszeréhez.

Josef Ertl, a nyugatnémet földmüvelésügyi miniszter határozott formában közölte kollegái [illegible] az NSZK nem hajlandó [illegible] az agrártermékek árát. A nyugatnémet mezőgazdasági árak tehát magasabbak lesznek, mint a többi közösségi országokban, igy hát nem marad más hátra, fenn kell tartani a kompenzációs illetményeket.

A nyugatnémet mezőgazdaság elszigetelődése — irja a France Presse — veszélyezteti azokat a kompromisszumokat (főleg a Franciaország és a Németország SZK között annak idején létrejött kompromisszumról van szó), amelyek alapján a Közös Piacot létrehozták.

NÉMET DK. Felvétel a silbitzi Elstertal fémipari kombinát öntödéjéből.

A saigoni választási komédia

NAPI KOMMENTÁR

A saigoni kormányzat állandó izgalomban várja október 3. napját, amikor jelenlegi vezére, Nguyen Van Thieu választási komédiával készül ujrabeiktatására. Washingtonban gerjesztett szel dagasztja a saigoni „dzsunka" vitorláit, az amerikai agresszió hullámain repül Thieu célja felé, hogy ujra elfoglalja az elnöki széket. De a háboru „vietnamizálásának" az USA-kormány gyakorolta politikája minden izében recseg-ropog, zaja az óceánon tul is észlelhető. Az US News and World Report amerikai hetilap, amely rendszerint támogatja a kormány hivatalos irányvonalát, sajnálattal állapitja meg, hogy Ngo Dinh Diem uralmának megbuktatása óta, Dél-Vietnam legsulyosabb politikai válságát vészeli át. Ez a helyzet nemcsak Amerika saigoni nagykövetségének oly gondosan előkészitett terveit dönti romba, hanem aláássa az Egyesült Államok tekintélyét is.

A Dél-Vietnam egész területén nap mint nap lezajló amerikai-ellenes és háboruellenes tüntetések jelzik, hogy október 3-án a választások nem a rendezők elgondolása szerint fognak lefolyni.

Az eredeti terv értelmében, a választási komédiának három felvonásban kellene lejátszódnia. Az első szakaszban Nguyen Van Thieu, a CIA tanácsainak segédletével előkészíti a talajt mandátumának megujitására. Az erre a szakaszra hozott választási „törvény" lehetetlenné teszi az ellenzék minden megmozdulását. Saigonban és más városokban pedig, amelyek még a Thieu-kormány fennhatósága alatt állnak, minden börtön zsufolt. Olyan választási gépezetet agyaltak ki, hogy bármi legyen a szavazás eredménye, Thieunek kell „győznie". Azonban már az első felvonás megfenekledett, mert Ky alelnök és Minh tábornok visszavonták jelölésüket, s igy a jelenlegi elnök egyedül maradt a porondon.

Következett a második szakasz — augusztus 29-i nemzetgyülési választás. A Saigon zsoldjában álló katonák megtették „kötelességüket": brutálisan megtorolták az összes utcai tüntetéseket; az amerikai csapatok pedig állandó riadókeszültségben voltak, hogy biztositsák Thieu embereinek megválasztását. Most a harmadik szakasz van soron: az elnök tulajdonképpeni önmegválasztása.

A mostani választási komédia semmiben sem különbözik az 1967. évitől. Thieu azonban, Washington nyilt támogatása ellenére, nem érzi biztonságban magát. Hogy hireket szerezzen, több tisztet előléptetett és felemelte a katonák és a katonai tisztviselők zsoldját. Kényelmetlen embernek tartotta a saigoni rendőrfőnököt, s ezért azon a cimen, hogy nem lépett fel kellő erővel az amerikaiak elleni és a háboru elleni tüntetésekkel szemben, leváltotta.

A saigoni lakosság akciói hozzátartoznak a dél-vietnami nép általános harcához az amerikai agresszió ellen és a Van Thieu militarista rendszer ellen. A dél-vietnami hazafiak a Nemzeti Felszabaditási Front és Dél-Vietnam Köztársaságának ideiglenes forradalmi kormánya vezetésével jelentős sikereket érnek el katonai, politikai és diplomáciai téren egyaránt. Ezek a sikerek arról tanuskodnak, hogy az ország népe maga akar határozni sorsáról és vissza akarja szerezni nemzeti függetlenségét. A Quang Tri és Da Nang tartományban, a Mekong deltájában kivivott győzelmek, valamint a háboruellenes tüntetések egyöntetüen bizonyitják, milyen gyenge a Thieu-rendszer, s a győzelmek hatása az Egyesült Államokban is érződik. A dél-vietnami látogatásról nemrég hazaérkezett George McGovern szenátor ezért jelentette ki, hogy „az október 3-i választás komédia, a háboru vietnamizálásának politikája pedig csufos kudarc".

Bármilyen sok rendőrt mozgositanak Saigonban, bármilyen sok katonát a tartományokban, hogy biztositsák az egyedüli jelölt győzelmét — irja a Washington Post — az október 3-i választások azt bizonyitják, hogy a háboru folytatásának politikája zsákutcába jutott.

NICOLAE CREŢU

LEGFRISSEBB HÍREINK

PÁRIZSBAN AZ UNESCO SZÉKHÁZÁBAN MEGKEZDTE MUNKÁJÁT az a nemzetközi szakértőbizottság, amely az UNESCO európai főiskolai központjának létrehozásával foglalkozik. A munkálatokon 20 európai országból vesznek részt szakértők. Romániát Valentin Lipatti nagykövet és C. Poghirc, az Oktatásügyi Minisztérium főiskolai osztályának vezérigazgatója képviseli.

A munkálatok október 1-ig tartanak.

A BANDA NEVÜ DOMINIKAI TERRORSZERVEZET tagjai csupán 10 nap alatt 15 embert gyilkoltak meg.

A szélsőjobboldali terroristák az utóbbi öt év alatt több mint 800 embert tettek el láb alól. Áldozataik főként ellenzéki pártvezetők, haladó politikusok és közéleti személyiségek.

A DÉL-JAPÁNI UCHINOURA LÉGI TÁMASZPONTRÓL kedden fellőtték az első tudományos japán müholdat. A mühold a napsugárzás, a kozmikus sugárzás és az ionoszféra jelenségek tanulmányozására szolgál. A 65 kilós szatelitát egy négylépcsős japán hordozórakéta juttatta Földkörüli pályára.

Ceylon és Guinea közölte, hogy társszerzője kiván lenni a Kinai Népköztársaság törvényes ENSZ-jogainak helyreállitása cimü határozattervezetnek, amelyet 18 állam, köztük Románia terjesztett elő, s amelyet felvettek az ENSZ-közgyülés napirendjére. Mint már jelentettük, nemrég Nepál is csatlakozott a tervezethez, s igy a társszerzők száma 21-re növekedett.

LONDONBAN AZ ANGOL—KINAI EGYETÉRTÉSEN MUNKÁLKODÓ TÁRSASÁG rendezésében megnyilt a kinai film fesztiválja — közli az Uj Kina hirügynökség. Herman Derek Bryan, a társaság elnöke felszólalásában hangsulyozta, hogy ez az első alkalom, amikor modern kinai filmeket mutatnak be az angol közönségnek.

ANWAR SZADAT, Egyiptom Arab Köztársaságának elnöke október első felében látogatást tesz Belgrádban — közli a MEN hirügynökség.

HÉTFŐ ESTE SZICILIA FÖLÖTT hatalmas vihar vonult át, amely sulyosan megrongálta a villamos és távközlési hálózatot, komoly zavarokat okozott az országuti és vasuti forgalomban. Szardinia szigeten szombat óta egyfolytában zuhog az eső. A vetések nagy kárt szenvedtek.

KEDD REGGEL TÜZ ÜTÖTT KI az eindhoveni (Hollandia) „Het Zilveren Zeepard szállodában. Az épületben tartózkodó 88 személy közül tiz életét vesztette, 15 megsebesült.

ISMERETLEN TETTESEK ELRABOLTÁK a Ciudad de Mexico-i nemzetközi repülőtér igazgatóját. Néhány órával később egy ugyancsak ismeretlen személy telefonon közölte a rendőrséggel, hogy az emberrablók 3 millió pesot követelnek Julio Hirschfeld igazgató szabadon bocsátásáért.

A MADRIDI UGYNEVEZETT KÖZRENDI TÖRVÉNYSZÉK három spanyol állampolgárt, köztük két nőt, fejenként két évi és négy hónapi börtönre, valamint 10 ezer peseta pénzbüntetésre itélt illegális irodalom terjesztésének vádjával.

Megkezdődött az ENSZ kábitószer-bizottságának 24. ülésszaka. Az október 21-ig tartó munkálatokon hathatósabb nemzetközi akciót kivánnak szervezni a kábitószer-csempészek ellen. A UPI hirügynökség értesülése szerint kiegészitik az 1961-ben kötött nemzetközi kábitószer-ellenes megállapodást, hogy a részt vevő országok együttesen és hathatósabban felléphessenek a kábitószer-csempészés ellen.

AZ OSZTRÁK RENDŐRSÉG KLAGENFURTBAN LETARTÓZTATTA Ernst Lerch háborus bünöst. Lerch a második világháboru idején helyettes vezérkari főnöke volt a hirhedt Reinhard szervezetnek, amelynek tagjai több mint 1,8 millió foglyot végeztek ki a náci koncentrációs táborokban. A náci háborus bünöst néhány évvel ezelőtt távollétében elitélték Németország Szövetségi Köztársaságában. Lerch Ausztriában bujkált, Klagenfurtban kávéháztulajdonos volt.

Linzben letartóztatták Hans Goglt, a mauthauseni koncentrációs tábor volt őrét, aki több foglyot lőtt agyon.

VENEZUELA NYUGATI TARTOMÁNYAIBAN, a kolumbiai határ közelében malária járvány ütött ki. Eddig 16 ezer megbetegedést tartanak nyilván.

EGY HANOIBAN ALÁIRT EGYEZMÉNY SZERINT, a Kinai NK gazdasági és katonai segitséget nyujt Vietnam DK-nak 1972-re.

A „HAZA ÉS SZABADSÁG" elnevezésü chilei fasiszta csoport tagjai megtámadták a Kommunista Ifjuság szervezetének székházát a Concepcion tartományi Lota bányaközpontban. Amint a Prensa Latina jelenti, a támadók szétrombolták a berendezést és jelentős összeget loptak el a szervezet pénzalapjából.

Vörös Lobogó szerkesztőségei Republicii ut 81. szám. Telefon 124-14, 116-92, 130-87, 151-67, 146-74. Kiadóhivatali 128-34. Nyomdai 120-77. Tip. I. P. B. A.

40 168